

prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud: I. Volcovschi)
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, Șt. Starciuc, A. Curdov)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” împotriva Gospodăriei Țărănești „Basarab Elizaveta” cu privire la rambursarea subvenției acordate, încasarea dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2017, IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Basarab Elizaveta” cu privire la rambursarea subvenției acordate, încasarea dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în anul 2014, GȚ „Basarab Elizaveta” a beneficiat de subvenții în mărime de 307 000 de lei, pentru investiția efectuată conform Măsurii 7 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 135 din 24 februarie 2014, și anume pentru procurarea a 64 caprine de rasă „Saanen”.

A menționat că la 22 mai 2017, conform Ordinului nr. 45 din 07 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea Graficului de inspecții post-achitare” emis de IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură”, un grup de lucru din cadrul Direcției Inspecții și control în teren s-au deplasat la locul efectuării investiției, în scopul verificării respectării prevederilor contractuale, menținerii criteriilor de eligibilitate, utilizarea după destinație a obiectelor investiției etc., unde au constatat că caprinele subvenționate lipsesc în locul amplasării fermei zootehnice, indicate în cererea de solicitare a sprijinului financiar, s. Topala, r. Cimișlia.

IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” a indicat că în cadrul verificării, reprezentantul gospodăriei a comunicat grupului de lucru despre

schimbarea locului aflării caprinelor în s. Berezloghi, r-nul Orhei, ceea ce a constituit încălcarea prevederilor pct. 9 al Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014.

A mai indicat că la locul respectiv grupul de lucru a constatat că, gospodăria nu deține drept de posesie asupra locului amplasării caprinelor, ceea ce contravine pct. 9 al Regulamentului, precum și s-a constatat că 37 caprine au pierit din lipsă de furaje și din cauza secetei, ceea ce constituie încălcarea prevederilor pct. 73, 74 al Regulamentului de subvenționare.

Reclamanta a specificat că urmare a iregularităților depistate la GȚ „Basarab Elizaveta”, ultima a fost înștiințată de către IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” despre încălcările identificate, totodată a fost declarată rezoluțiunea contractului de acordare a sprijinului financiar și despre necesitatea restituirii subvenției acordate.

De asemenea, reclamanta a menționat că, GȚ „Basarab Elizaveta” conform contractului de acordare a subvenției s-a obligat să respecte prevederile acestuia, fapt pe care nu l-a îndeplinit.

Astfel, IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” a considerat că gospodăria a încălcat atât prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractuale.

Totodată, a evidențiat că alocarea subvențiilor este determinată de obiectivele aferente Măsurii 7 a Regulamentului de subvenționare, însă în situația creată acestea nu sunt atinse, iar în scopul gestionării eficiente a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli se impune necesitatea restituirii de către GȚ „Basarab Elizaveta” a subvenției acordate în mărime de 307 000 de lei.

IP „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură”, prin cererea concretizată a solicitat încasarea din contul GȚ „Basarab Elizaveta” a subvenției în mărime de 177484,19 de lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1 818,61 lei, penalității în mărime de 390,47 de lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 iulie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost respinsă acțiunea înaintată de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” împotriva GȚ „Basarab Elizaveta” cu privire la rambursarea subvenției acordate, încasarea dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

La 06 august 2018, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cererea de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii din 13 iulie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat s-a respins apelul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” și s-a menținut hotărârea din 13 iulie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma prevederilor Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea nr. 135 din 24 februarie 2014 a Guvernului Republicii Moldova, a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii, deoarece pentru a imputa intimatului încălcarea prevederilor pct. 74 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, apelanta urma să

probeze vinovăția gospodăriei la pieirea caprinelor, în corespundere cu exigențele art. 122 al Codului de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe prin care a indicat că IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” la examinarea situației invocate în calitate de iregularitate în vederea executării contractului de subvenționare nu a prezentat probe concludente și/ sau pertinente pentru admiterea acțiunii, în sensul formulat, deoarece, în calitate de probă care justifică pretenția de solicitare a restituirii subvenției, pe motiv de vinovăție a beneficiarului la decesul caprinelor, apelanta a prezentat procesul-verbal privind constatarea iregularităților nr. 36 din 25 mai 2017, întocmit unilateral de membrii grupului de lucru a IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Or, procesul-verbal nominalizat a fost întocmit unipersonal, fără participarea unui reprezentat din partea GȚ „Basarab Elizaveta”, în care nu au fost indicate datele persoanei care a comunicat despre decesul caprinelor, din cauza secetei și a lipsei de furaje.

Mai mult, instanța de apel a considerat neîntemeiate alegațiile instituției publice precum că intimatul nu a prezentat probe ce ar confirma existența cazurilor de epizootie, maladii reproductive sau forță majoră, deoarece la materialele cauzei au fost anexate rezultatele examenului în expertiză nr. 1114 din 25 iunie 2015, nr. 2106 din 30 septembrie 2014, nr. 830-831 din 04 mai 2015 și procesele-verbale de necropsie a caprinelor nr. 4 din 24 septembrie 2014, nr. 6 din 24 aprilie 2015, nr. 7 din 19 iunie 2015, prin care se probează că caprinele au decedat din cauza schimbării condițiilor climaterice, șocului alergic, asfixiei și stopului cardiac, probe care au fost apreciate corespunzător legislației în vigoare de prima instanță.

La 22 martie 2019, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural, a interpretat în mod eronat legea.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la 24 ianuarie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 12 februarie 2019 (f.d. 155), recepționată de recurentă, conform avizului de recepție (f.d. 156), la 15 februarie 2019.

Astfel, recursul declarat la 22 martie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, împotriva deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecători

Victor Burduh

Galina Stratulat